

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 września 2020 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że F. W. nie podlega w okresie od dnia 27 stycznia 2020 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę u płatnika składek – (...) Spółka z o.o. w Ł. podnosząc pozornie zawartą umowę zlecenia, która miała na celu uzyskanie przez wnioskodawcę tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczenia postojowego. W ocenie organu o powyższym przemawia min. okoliczność, że spółka ta nigdy nie zatrudniała osób na umowę zlecenie/o dzieło. Natomiast F. W., będący jednocześnie współnikiem spółki i członkiem zarządu swoje obowiązki od 2013 r. wykonuje bezumownie. Spółka od 2013 r. nie figurowała jako płatnik składek. Pierwszorazowe zgłoszenie (...) zostało wprowadzone z obowiązkiem opłaty składek od 27.01.2020 r. w dniu 06.04.2020 r.. Dokumenty rozliczeniowe zostały złożone po terminie za styczeń i luty 2020r. dopiero w dniu 15.04.2020 r. Spółka w dniu 10.08.2020r. opłaciła tylko jedną składkę w kwocie 3118,04 zł. Aktualnie, na koncie płatnika, figuruje nadpłata w kwocie 789,21 zł. za okres od marca do maja 2020r. płatnik (...) uzyskał zwolnienie z opłaty składek.

(decyzja k. 43 - 44 akt ZUS)

Od powyższej decyzji, ubezpieczony F. W. złożył, w ustawowym terminie, odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi, wnosząc o jej zmianę, poprzez ustalenie, że jako osoba wykonująca pracę na umowę zlecenia na rzecz płatnika (...) Spółka z o.o. w Ł. podlega w okresie od dnia 27 stycznia 2020 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Skarżący wskazał, że posiada potrzebne umiejętności związane z instalacją (...) w samochodach. Zawodowo od kilkunastu lat zajmuje się mechaniką pojazdową. Zawarcie z nim umowy zlecenia było motywowane tym, że jako Członek Zarządu Spółki wykonywał czynności związane z działalnością spółki na podstawie powołania. W związku, zaś, z rozwojem Spółki niezbędne stało się zwiększenie zaangażowania ubezpieczonego w działalność prowadzoną przez Spółkę, co skutkowało brakiem potrzeby zatrudniania nowych pracowników.

Natomiast dokumenty dotyczące zgłoszenia oraz rozliczenia F. W. zostały zgłoszone po terminie ze względu na ogólną sytuację epidemiologiczną w kraju oraz na Ś.. Zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych po obowiązującym terminie spowodowane było utrudnionym kontaktem z Biurem (...) i spowolnionym działaniem Poczty Polskiej. Według odwołującego się, wykonywanie zawartej umowy zlecenia przez F. W., potwierdzają załączone dokumenty. W ramach wykonywanych czynności wystawiał on faktury VAT oraz dokonywał przejęcia pojazdu w celu instalacji (...), dokonywał stosowych testów diagnostycznych, wykonywał montaż instalacji (...) w samochodach a także przekazywał pojazd po dokonaniu instalacji.

(odwołanie k. 3 - 8)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 55 - 56)

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 20 września 2021 r. pełnomocnik wnioskodawcy i płatnika (...) Spółki z o.o. w Ł. poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

(e – protokół rozprawy z dnia 20 września 2021 r. oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy i płatnika 01:04:40, oświadczenie pełnomocnika ZUS 01:04:52, płyta CD k. 126)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Płatnik składek (...) spółka z o.o. w Ł. została zawiązana w dniu 4.09.2013 r. Przeważającym przedmiotem jej działalności jest min. konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli. Spółka zarówno obecnie jak i przed styczniem 2020 r. zajmowała się wykonywaniem usług związanych z instalacją (...) w samochodach (montaż, serwis, wulkanizacja, klimatyzacja). Wspólnikami spółki są F. W. i G. K.. Prezesem Zarządu jest G. K. a F. W. – członkiem Zarządu. (wydruk z KRS k. 3 verte – 6 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy 00:06:39 – 00:14: 58 w zw. z 01:01:30, płyta CD k. 126, zeznania płatnika 00:22:30 – 00:27:50, płyta CD k. 126)

Od dnia 20 marca 2020 r. w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 wywołującego chorobę (...) 19. Powyższy stan epidemii nie został zniesiony.

(okoliczności bezsporne)

Spółka (...) od lipca 2013r. nie figurowała jako płatnik składek. Pierwszorazowe zgłoszenie (...) zostało wprowadzone z obowiązkiem opłaty składek od 27.01.2020r. w dniu 6.04.2020r.tj. po dacie ogłoszenia stanu epidemii na terenie RP.

(bezsporne)

Dokumenty rozliczeniowe zostały złożone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za miesiące styczeń i luty 2020r. po ustawowym terminie, tj. w dniu 15.04.2020r.

(bezsporne, a nadto zeznania płatnika 00:22:30 – 00:27:50, płyta CD k. 126)

Wnioskodawca F. W. legitymuje się średnim wykształceniem, nie posiada żadnego zawodu, posiada certyfikat, potwierdzający umiejętności montażu instalacji gazowych. Od 2013 r. F. W. i G. K. wykonywali na rzecz płatnika czynności bezumownie, polegające na montowaniu instalacji gazowych, wymieniali opony, rozwijali reklamę i rozmawiali z klientami. Nie otrzymywali z tego tytułu żadnego wynagrodzenia. Za wykonywane, na rzecz klientów, usługi, min. wnioskodawca wystawiał faktury VAT. Członków Zarządu nie wiązała ze spółką umowa o pracę.

(zeznania wnioskodawcy 00:06:39 – 00:14: 58 w zw. z 01:01:30, płyta CD k. 126, zeznania płatnika 00:22:30 – 00:27:50, płyta CD k. 126, zeznania świadka M. K. 00:41:19 – 00:48:57, płyta CD k. 126, zeznania świadka K. T. 00:51:02 – 00:52:35, płyta CD k. 126, zeznania świadka R. P. 00:54:31 – 00:57:08, płyta CD k. 126, zeznania świadka M. P. 00:57:42, płyta CD k. 126, odpis protokołu w sprawie VIII U 2264/20 z dnia 12.04.2021 r. k. 60 - 62)

(...) spółka z o.o. w Ł. zawarła z wnioskodawcą umowę zlecenia nr (...), w której wskazano, jako datę zawarcia 24.01.2020 r., na okres od 27.01.2020 r. do 31.12.2020 r. z wynagrodzeniem w kwocie 1700,00 zł brutto. Jako przedmiot umowy strony wskazały te same czynności, które ubezpieczony wykonywał we wcześniejszym okresie, tj. montaż instalacji (...). Liczba godzin w miesiącu określona została na 100 godzin miesięcznie (17 zł na godzinę). Ustalono także, że wypłata wynagrodzenia miała być dokonywana gotówką w siedzibie; zleceniobiorcy w terminie 7 dni od dnia złożenia rachunku przez zleceniobiorcę. Ewidencję czasu przepracowanego w ramach umowy prowadzi zleceniodawca. W umowie wskazano, że zleceniobiorca akceptuje warunki umowy oraz nie wyraża chęci zatrudnienia w ramach umowy o prace.

(umowa zlecenia k. 82)

Wnioskodawca złożył rachunki do umowy zlecenia. Na każdym rachunku znajdowało się potwierdzenie otrzymania należności, w tym także w dniu 31 maja 2020r. (niedziela).

(kserokopie rachunków k. 10, 12, 14, 16, 18, 20, 26, 28, 30, 32, 34, 36 akt ZUS)

Wnioskodawca został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia – od dnia 27.01.2020r., w dniu 7.04.2020r., tj. znacznie po upływie ustawowego terminu i także po terminie opłacono za niego składki na ubezpieczenia społeczne.

(bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawcy 00:06:39 - 00:14: 58 w zw. z 01:01:30, płyta CD k. 126)

Wnioskodawca zarówno przed styczniem 2020 r. jak i po tej dacie wykonywał w spółce tożsame czynności, tj. zajmował się instalowaniem instalacji gazowej w samochodach i wystawiał za wykonane usługi faktury VAT.

(zeznania wnioskodawcy 00:06:39 – 00:14: 58 w zw. z 01:01:30, zeznania płatnika 00:22:30 – 00:27:50, płyta CD k. 126, płyta CD k. 126, faktury VAT k. 9 – 24, karta wykonania usługi k. 25 – 53 verte, zeznania świadka M. K. 00:41:19 – 00:48:57, płyta CD k. 126, zeznania świadka K. T. 00:51:02 – 00:52:35, płyta CD k. 126, zeznania świadka R. P. 00:54:31 – 00:57:08, płyta CD k. 126, zeznania świadka M. P. 00:57:42, płyta CD k. 126, odpis protokołu w sprawie VIII U 2264/20 z dnia 12.04.2021 r. k. 60 - 62)

Wnioskodawca podpisywał listę obecności – w siedzibie firmie, z umieszczoną liczbą godzin spędzonych w firmie.

(miesięczne ewidencje k. 36, 34,32 ,30, 28 akt ZUS)

W dniach: 22.04.2020r., 19.05.2020r., 1.06.2020r. płatnik złożył wnioski o świadczenie postojowe (...) i (...). Świadczenia postojowe zostały wypłacone w kwocie 3 razy po 1700 zł. = 5100 zł.

(bezsporne)

(...) spółka z o.o. prowadzi (...) spółki (...)

(okoliczność bezsporna)

Przed styczniem 2020r., płatnik nie zawierał umów z żadnymi osobami.

Od stycznia 2019 r. osobami zaangażowanymi przez płatnika poza wnioskodawcą byli: G. K. - prezes zarządu, jako podstawa zaangażowania: powołanie, S. W. (ojciec wnioskodawcy)- umowa o pracę ¼ etatu konserwator , wynagrodzenie 650 zł, M. K. (partnerka wnioskodawcy) – umowa zlecenia wynagrodzenie 17 zł za godzinę.

(wykaz osób zaangażowanych k. 77, zeznania płatnika 00:22:30 – 00:27:50, płyta CD k. 126, płyta CD k. 126)

(...) spółka z o.o. w Ł. w latach 2018 – 2020 osiągnęła następujące dochody:

-w 2018 r. – 408,91 zł;

- w 2019 r. - 34.905,21 zł;

- w 2020 r. – strata 4.415,13 zł.

(rachunek zysków i strat k. 7 – 8 akt ZUS, k. 78 -)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty, zawarte w aktach sprawy oraz w załączonych do akt sprawy aktach ZUS z przebiegu kontroli doraźnej u płatnika składek (...) spółka z o.o. w Ł., gdyż nie były kwestionowane przez żadną ze stron, nadto w oparciu o zeznania świadków: M. K., z którą spółka zawarła umowę zlecenia oraz klientów płatnika: K. T., R. P. i M. P. oraz w części o zeznania wnioskodawcy i zainteresowanego - Prezesa zarządu spółki (...) G. K..

Oceniając, zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy i płatnika, reprezentowanego przez Prezesa Zarządu, w części, w której wskazywali oni na realność, zawartej pomiędzy nimi, umowy zlecenia, nie znajdując, one, bowiem, żadnego poparcia w, zebranych w sprawie, materiale dowodowym.

Przede wszystkim, podkreślić należy, że, z okoliczności sprawy niniejszej, jednoznacznie wynika, że sporządzony przez strony dokument w postaci umowy zlecenia został antydatowany, gdyż zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i przedłożenie dokumentów rozliczeniowych a także uiszczenie składek nastąpiło ze znacznym uchybieniem terminu ustawowego (w kwietniu 2020 r. zamiast w początku lutego 2020 r.). Powyższe wskazuje, że czynności zmierzające do uzyskania świadczenia postojowego, w tym sporządzenie dokumentów, dotyczących spornej umowy, miało faktycznie miejsce w kwietniu 2020 r., już po ogłoszeniu stanu epidemii.

Wskazać też należy, że na rachunku znajdowało się potwierdzenie otrzymania należności w dniu 31 maja 2020r., którym była niedziela.

Nadto, na brak wiarygodności zeznań wnioskodawcy i płatnika, miały wpływ, właśnie, treść ich zeznań, że ubezpieczony zawarł umowę, bo chciał otrzymywać dochody za świadczoną pracę, **a tymczasem, w treści umowy zlecenia jest oświadczenie, że nie wyraża on chęci zawarcia umowy o pracę, która to zapewniłaby wyższe wynagrodzenie.**

Wskazać, przy tym, trzeba, że zarówno płatnik jak i wnioskodawca, a także Biuro (...), obsługujące płatnika, nie potrafili wskazać żadnej realnej przyczyny, która miałaby skutkować tak znacznym opóźnieniem w zakresie zgłoszenie do ubezpieczeń i rozliczeń z ZUS.

Argumentacja, przedstawiona w odwołaniu wnioskodawcy i w piśmie Biura (...) płatnika, że zgłoszenie wnioskodawcy, po obowiązującym terminie, było związane z utrudnionym kontaktem z Kancelarią (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, która zajmuje się księgowością spółki i spowolnionym działaniem Poczty Polskiej, w okresie pandemii jest całkowicie niewiarygodne, **albowiem w umowie zlecenia wskazano jako datę jej zawarcia dzień 24.01.2020r., zatem dokumentacja zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych (obowiązkowych) powinna zostać złożona już w pierwszych dniach lutego 2020 r. a zatem jeszcze miesiąc przed wybuchem pandemii na terytorium RP.**

Dodatkowo także zeznania zawnioskowanych świadków oraz samego wnioskodawcy i płatnika, wskazują, że, zarówno przed styczniem 2020 r., jak i po tej dacie, ubezpieczony wykonywał tożsame czynności, co całkowicie uniemożliwia dokonanie weryfikacji prac, wykonywanych na podstawie umowy zlecenia.

Całokształt okoliczności faktycznych, przedstawiony przez Sąd w ustaleniach, implikuje, zatem, uprawnioną tezę, że strony działały, z zamiarem uzyskania, jedynie, świadczeń z ubezpieczenia społecznego – świadczenia postojowego, które nie przysługiwałoby wnioskodawcy, w sytuacji, gdyby była pracownikiem bądź wykonywał czynności jako Członek Zarządu w oparciu o kodeks spółek handlowych.

Przedstawione, zatem, dokumenty w postaci w szczególności umowy zlecenia, rachunków nie stanowią dowodów faktycznego wykonywania przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie na podstawie umowy zlecenia a jedynie są potwierdzeniem ich formalnego sporządzenia. Fakt formalnego sporządzenia wskazanej wyżej dokumentacji, miał na celu skonstruowanie okoliczności faktycznych, świadczących o pozostawianiu ubezpieczonego w stosunku zlecenia z tą firmą płatnika, a, w konsekwencji, o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu tej umowy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie F. W. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu,

rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami".

Okres podlegania obowiązkowi ubezpieczenia został określony w art. 13 cyt. ustawy i w przypadku zleceniobiorców następuje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (pkt. 2).

Według art. 36 ust. 1, 2 i 4 cyt. ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenia dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 15zq ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), świadczenie postojowe przysługuje osobie wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, zwane dalej "umową cywilnoprawną".

Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia (...)19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna. (ust. 3 art. 15zq).

Na podstawie art. 15zq ust. 5 pkt 1 ww. ustawy, osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

- 1) umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.
- 2) przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- 3) nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Umowa zlecenia została zdefiniowana **w art. 734 § 1 k.c.**, zgodnie z którym przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Z mocy art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się odpowiednio do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami.

W rozpoznawanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował ważność umowy zlecenia zawartej pomiędzy odwołującym się F. W. a płatnikiem (...) spółka z o.o. w Ł.. Organ rentowy stanął na stanowisku, że podpisanie umowy zlecenia i zgłoszenie z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych było czynnościami pozornymi mającymi na celu jedynie uzyskanie tytułu do ubezpieczeń społecznych w celu korzystania z wypłaty świadczenia postojowego.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii, należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę, iż w przedmiocie stosowania przepisów prawa cywilnego przy rozstrzyganiu sporów na tle ważności czynności prawnych stanowiących tytuł objęcia ubezpieczeniami społecznymi ukształtowało się bogate orzecznictwo sądowe. W licznych orzeczeniach dotyczących umów o pracę jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym podkreślano, iż umowa jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich

praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., sygn. II UK 321/04, opubl. OSNP 2006 nr 11-12, poz. 190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2007 r., sygn. II UK 56/07, LEX nr 376433/. Natomiast o czynności prawnej sprzecznej z ustawą lub mającej na celu obejście ustawy można mówić tylko wtedy, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie ma na celu obejścia prawa dokonanie czynności prawnej dla osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04, OSNP 2005 nr 15, poz. 235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2007 r., I UK 302/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 110; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., II UK 334/07, OSNP 2009 nr 23-24, poz. 321/.

Podobnie ma się rzecz z innymi umowami, będącymi tytułem do podlegania ubezpieczeniom społecznym, także umowami zlecenia i umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu. Nie jest, więc, sprzeczne z prawem ani nie stanowi jego obejścia, jak również nie narusza zasad współzycia społecznego w rozumieniu art. 58 k.c. dokonanie zgłoszenia do obowiązkowych i dobrowolnych ubezpieczeń społecznych z tytułu tego rodzaju umowy, równoległe realizowanej z własną pozarolniczą działalnością i skorzystanie z przewidzianej przepisami ustawy systemowej możliwości wyboru najkorzystniejszego dla wnioskodawcy tytułu podlegania tym ubezpieczeniom. Rzecz jednakże w tym, iż nie samo zawarcie umowy zlecenia, lecz dopiero faktyczne wykonywanie usług na jej podstawie stwarza obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz możliwość wyboru tego tytułu ubezpieczenia w myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika bowiem z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia stosownej umowy, a dokument w postaci umowy nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby podpisujące go, jako strony, faktycznie złożyły niewadliwe oświadczenie woli o treści zapisanej w tym dokumencie. Jeśli zatem strony zawarły tego rodzaju umowę dla pozorów, to czynność prawna dotknięta wadą oświadczenia woli, o jakiej traktuje art. 83 § 1 zdanie 1 k.c., jako bezwzględnie nieważna, nie kreuje żadnego stosunku cywilnoprawnego i nie rodzi jakichkolwiek skutków z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2008 r., I UK 402/07 OSNP 2009 nr 21-22, poz. 297; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2007 r., II UK 56/07, LEX nr 376433; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r., sygn. I UK 43/10, LEX nr 619658/.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy i poczynione na jego podstawie ustalenia faktyczne uzasadniają twierdzenie, że zakwestionowana przez ZUS umowa zlecenia została zawarta dla pozorów, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających. W ocenie Sądu, umowa została zawarta, jedynie celem umożliwienia odwołującemu się ubezpieczonemu, uzyskania tytułu do ubezpieczeń społecznych, w tym umożliwienia skorzystania ze świadczenia postojowego. Umowa taka z mocy art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. jest nieważna.

W sprawie ustalono, że odwołujący się F. W., w okresie objętym skarżoną decyzją, był współnikiem i członkiem zarządu (od 2013 r.) płatnika składek, tj. spółki (...) w Ł., której przedmiotem zarówno obecnie jak i przed styczniem 2020 r. było wykonywanie usług związanych z instalacją (...) w samochodach.

Ubezpieczony, od 2013 r., współpracował z płatnikiem, pełniąc funkcję członka zarządu. Nigdy nie wiązała go z płatnikiem umowa o pracę, czy umowa zlecenia lub o dzieło. Pod koniec 01.2020 r., wnioskodawca zawarł z płatnikiem składek, umowę, której przedmiotem był montaż instalacji (...).

Z kolei spółka (...) nie figurowała, jako płatnik składek, i nie zatrudniał żadnych osób. Zmiany, w tym zakresie, pojawiły się dopiero w 2020 r. w okresie wprowadzenia na terytorium RP stanu epidemii. Wówczas płatnik składek zaangażował, nie tylko wnioskodawcę, ale i S. W. – ojca wnioskodawcy na umowę o pracę i M. K. - partnerkę wnioskodawcy na umowę zlecenia.

Z tytułu zawartej z ubezpieczonym umowy zlecenia w okresie od 27.01.2020 r. do 31.12.2020 r. odwołujący się został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego dopiero 7.04.2020 r. od

27.01.2020 r tj. znacznie po upływie 7-dniowego ustawowego terminu. Po upływie ustawowego terminu, tj. dopiero 15.04.2020 r., złożono również za ubezpieczonego dokumenty rozliczeniowe za 01.2020 r. i 02.2020 r. Co również istotne płatnik składek nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne za 01.2020 r. i 02.2020 r. w terminie, lecz z jego uchybieniem.

Kolejno płatnik składek wystąpił w dniach 22.04.2020 r., 19.05.2020 r. i 1.06.2020 r. o wypłatę dla wnioskodawcy świadczenia postojowego. Świadczenia postojowe zostały wnioskodawcy wypłacone w łącznej kwocie 5.100 zł (3 x 1.700 zł). Biorąc pod uwagę powyżej opisane okoliczności, bez wątpienia strony umowy zlecenia miały świadomość tego, że tytuł do ubezpieczeń społecznych, w związku z umową zlecenia, pozwoli wnioskodawcy na uzyskanie świadczenia postojowego.

Na fakty, związane z zawarciem i wykonywaniem umowy zlecenia, w spornym okresie, Sąd przesłuchał wnioskodawcę, płatnika i świadków.

Jak ustalono, ubezpieczony zajmował się instalowaniem instalacji gazowej w samochodach i wystawiał za wykonane usługi faktury VAT, czego organ rentowy nie kwestionował.

W tym stanie rzeczy, zważywszy na przedmiot działalności spółki, zakres, wykonywanych przez ubezpieczonego czynności jako Członka Zarządu, przed styczniem 2020 r., pokrywa się z przedmiotem spornej umowy zlecenia. Brak jest możliwości dokładnego rozróżnienia, jakie czynności wnioskodawca wykonywał w ramach spornej umowy zlecenia, a jakie , z racji pełnionych w spółce funkcji. W szczególności, nie sposób tego ocenić, na podstawie, złożonych przez wnioskodawcę , kart wykonania usługi, czy faktur VAT za 2020 r. Natomiast zeznania wnioskodawcy, zainteresowanego, czy świadków powyższych niespójności w żaden sposób nie wyjaśniają. Reasumując, brak jest zatem jakichkolwiek dowodów umożliwiających weryfikację jego obowiązków jako zleceniobiorcy. Nie ma przy tym żadnych dowodów na to, że wynagrodzenie z tytułu zawartych umów zlecenia faktycznie było wnioskodawcy wypłacane. Zwłaszcza, że zgodnie z rachunkami wnioskodawcy z tytułu umowy zlecenia wynagrodzenie wypłacono gotówką m.in. w dniu 31.05.2020 r. (niedziela).

Wskazać, w tym miejscu, należy na brak racjonalności podjętych przez płatnika składek działań, przedsiębiorcy działającego na wolnym rynku, co do faktu zatrudnienia wnioskodawcy. Celem racjonalnego pracodawcy jest, bowiem, osiągnięcie zysku z działalności gospodarczej, dochodów finansowych, by mieć się z czego utrzymywać i żeby firma funkcjonowała oraz mogła się rozwijać.

W ocenie Sądu, istniała, zaś, nierentowność zawarcia z ubezpieczonym umowy zlecenia od dnia 24.01.2020 r., gdyż realne potrzeby pracodawcy i jego zasoby finansowe tego nie uzasadniały a odwołujący się tego nie wykazał w toku procesu. Nie przedłożono żadnych dowodów, wskazujących, na to, że faktycznie w końcu stycznia 2020 r. znacznie wzrosła liczba klientów spółki, w porównaniu do okresu poprzedzającego (art. 6 k.c.).

Po analizie zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy uznał, iż zawarcie przez strony umowy zlecenia było czynnością pozorną, którą z mocy art. 83 § 1 k.c. należało uznać za nieważną. Mając na uwadze okoliczności w jakich doszło do zawarcia przedmiotowej umowy, oraz fakt iż odwołujący się nie wykazał, aby na jej podstawie była wykonywana praca, uprawniają zdaniem Sądu Okręgowego do twierdzenia, że strony umowy zlecenia zawarły jedynie celem zagwarantowania odwołującemu się możliwości skorzystania ze świadczenia postojowego na podstawie cytowanej ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Działania stron umowy poprzez stworzenie odpowiedniej dokumentacji wyłącznie pozorowały wykonywanie umowy. Te pozorowane, wykonywane bez nakładu pracy i kosztów, czynności nie stanowiły podstawy do zastosowania wobec wnioskodawcy przywileju tytułu ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Przepis art. 83 k.c. charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat

oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli, albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałyby ze złożonego przez nią oświadczenia woli.

I tak było w przypadku odwołującego się ubezpieczonego i płatnika składek. Strony nie miały zamiaru zawierania rzeczywistej umowy zlecenia, z której odwołujący się miałby otrzymywać określone wynagrodzenie, zaś płatnik składek korzystać z jego pracy, a jedynie zamierzały zawrzeć umowę umożliwiającą wnioskodawcy skorzystanie ze świadczenia postojowego. W tym stanie rzeczy, skoro strony nie zamierzały osiągnąć skutków, wynikających z umowy, a jedynym celem było umożliwienie skorzystania z tytułu do ubezpieczeń, to umowa taka z mocy art. 83 k.c. nieważna. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy, nie mogło stanowić podstawy do objęcia wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż sporna umowa zlecenia, jest nieważna z uwagi na jej pozorność (art. 83 § 1 k.c.). W konsekwencji organ rentowy w skarżonej decyzji prawidłowo uznał, iż odwołujący się F. W. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu od 27.01.2020 r. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek. Pozorna umowa nie wywołuje żadnych skutków prawnych, także w prawie ubezpieczeń społecznych. Nie mogła więc stanowić uprawnionego tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

Uwzględniając wniosek pełnomocnika organu rentowego w przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od F. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 9 ust. 2 w zw. z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

K.B

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy i płatnik radcy prawnemu O. P. za pośrednictwem PORTALU INFORMACYJNEGO .